

QUESTIO VII.

Quare cum mulier tetigisset fimbriam vestimentorum Christi, ipse Dominus agnovit exisse ex se virtutem ad mulieris sanitatem; ad quid ergo ei dicitur, Confide filia, fides tua te salvam fecit?

33. Textus. A It Evangelista in presentia, num. 20. & 21. quod mulier accessit terro, & tetigit fimbriam vestimenti eius, & dicebat intra se: Si tetigero tantum vestimentum eius, salva ero: & ut scribit D. Marcus 5. n. 30. & statim Jesus in semetipso cognoscens virtutem, quæ exierat de illo: & ut refert D. Matth. n. 22. Conversus Christus ad mulierem, dixit ei: Confide filia, fides tua te salvam fecit: & salva facta est mulier ex illa hora, seu, ut scribit D. Marc. citatus n. 34. Filia, fides tua te salvam fecit, vade in pace, & esto sana ab infirmitate tua: Quæ à nobis explicata sunt citato cap. 29. q. 9. 10. 11. & 12. Nunc verò adde: & antequam ad quæstionem veniamus, nota verba Christi.

24. Christus abscidit suas laudes, aliorum manifestat, & contra homines. Ait Christus mulieri. Fides tua te salvam fecit; non ait: Ego do tibi sanitatem, seu esto sana; sed; fides tua te salvam fecit: quidquid sibi soli gloriam afferebat, nempe sanitas à se data; celebrat: quidquid aliis germinabat laudem, ut ingens fides mulieris, prodebat, Deus quippe erat valde distans ab hominum conditione; nam homines, quod in aliorum laudem cedit, abscondunt, quod in suam, nullatenus latere permittunt.

35. Quoad speciem, videtur aliqua implicatio sub his verbis sublatere. Nam mulier cum animosa fides dixisset intra se: si tetigero vestimentum eius salva ero: & Christus cognoscens ex semetipso virtutem exiisse, tunc mulier sanata est, ante verba Christi voce sanitatem largientis. Ad quid ergo, Confide filia, fides tua te salvam fecit, scilicet ab infirmitate tua, seu ut clarius scribit D. Marcus: Esto sana ab infirmitate tua: Christus sanitatem mulieris publicavit, ac declaravit: tamen eo instanti, quo virtus à Christo emanavit, fluxus stetit, & mulier, sanata est; quæ sanitas fuit stipendium illius ingentis spei; si tetigero, salva ero: & ut Div. Paulin. epistol. 13. ad Severian. prædicat, præsumpta spei gratiam: quæ tam ingens, ac sublimis est, ut divinam omnipotentiam æmuletur. Ipsa omnipotentia per verba Christi sanitatem operatur, eamque sanitatem præsumptæ spei gratia producit, quæ verba Christi anteverit, atque fidei prospera generositate, salutem anticipavit; & forsitan de fiducia fidei nomine significata dixit Clemens Alexandr. 1. Stromat. cap. 2. Fides est voluntaria anticipatio Dei: Ac si ipse volentis animosè confidentis, ac sperantis, sit valida potentia omnipotentis operantis. Ait Paulus ad Philipp. 4. num. 13. Omnia possum in eo, qui me confortat: in spe, ac fiducia sua, ut fatetur D. Bernard. serm. 25. & ait: Quanta fiducia vox! quid omnia possibilia sunt imitanti super eum,

D. Paulin. epistol. 13. ad Severian. prædicat, præsumpta spei gratiam: quæ tam ingens, ac sublimis est, ut divinam omnipotentiam æmuletur. Ipsa omnipotentia per verba Christi sanitatem operatur, eamque sanitatem præsumptæ spei gratia producit, quæ verba Christi anteverit, atque fidei prospera generositate, salutem anticipavit; & forsitan de fiducia fidei nomine significata dixit Clemens Alexandr. 1. Stromat. cap. 2. Fides est voluntaria anticipatio Dei: Ac si ipse volentis animosè confidentis, ac sperantis, sit valida potentia omnipotentis operantis. Ait Paulus ad Philipp. 4. num. 13. Omnia possum in eo, qui me confortat: in spe, ac fiducia sua, ut fatetur D. Bernard. serm. 25. & ait: Quanta fiducia vox! quid omnia possibilia sunt imitanti super eum,

quia omnia potest; Nil omnipotentiam verbi clariorem reddat, quam quod omnipotentes facit omnes, qui sperant; in eo: Perpende ultima verba: Omnipotentes facit omnes, qui sperant in eo: quid illustrius, ac excellentius de spei magnitudine dici potest?

36. Augerur difficultas. Secundò ait Christus mulieri: Confide filia, fides tua te salvam fecit; & salva facta est: Ad quid mandatur confidere de salute obtinenda, quam jam habebat, ubi primum tetigit fimbriam vestimentorum Christi, ex eunt virtute ab ipso, ut optime notat Glossa; & ait: salva facta est mulier ex illa hora, intelligendum est, ex illa hora, ex qua tetigit fimbriam; non ex illa hora, ex qua Jesus conversus est ad eam: jam enim salva facta erat, ut & alii Evangelista manifeste ostendunt: Et pater ex D. Luca 8. num. 46. Tetigit fimbriam vestimenti eius, & confestim stetit fluxus sanguinis: Si ex fide jam sanitatem receperat, ad quid ab ea fides petitur, & confidere jubetur, si jam fidem habebat, ideo insigni, sita, vocabulo eam honorat Dominus? ut notat D. Chrysolom. homil. 32. in Matth. & ait: Filiam eam vocat, quia fides eam filiam fecerat, Ex quo inde bene argumentatur Rabbanus: Quid est, quod eam confidere iussit, qua si fidem non haberet, salutem ab eo non quæreret: Si hæc mulier languida jam habebat fidem, ob eamque salutem jam impetraverat, quorsum mandatur ei confidere? num mulier speret salutem, quam jam possidet? Confidentia, boni futuri est vorum, & rei absentis negotium; in re autem jam adepta oriatur desiderium, & spes vacat. Ergo in his verbis videtur aliqua repugnantia involvi.

37. Strabus. Fuldenis Strabus in Glossa, per hanc mulierem intelligit gentiles, seu peccatores adumbrari, qui ex peccatis resurgunt ad virtutem, & de vitiorum infirmitate redeunt ad morum sanitatem, indeque recenter sanata audi: Confide filia, fides tua te salvam fecit, Non ei dicitur gaude possessa sanitate, & adepta iustitia, sed magno animo confide; spem habe, quia nisi te cautè habeas, facile adeptam iustitiam deperdes, ac proinde tanto studio te debes habere ad illius perseverantiam, ut te habuisti ad eius affectionem, proindeque tanta sollicitudine ad conservationem, ac si eam non habuisses, ne iterum ad languores redeas; sæpe enim graviores sunt relapsus, quam ipsæ infirmitates, & ideo circumspectè est agendum, & non quiescendum, ut magis, & magis crescat; & non amittatur.

38. Genes. 5. Ait sacer Textus Genes. 5. num. 22. Quod Jared genuit Enoch; & ambulavit Enoch cum Deo: & iterum num. 24. scribitur: Ambulavitque cum Deo, & non apparuit, quia tulit cum Deo: Cur bis in tam brevi periodo reperitur, quod ambulaverit cum Deo? si hoc semel dictum erat, ad quid altera vice iteratur? Adverte altum consilium divinæ Sapientiæ. Cum primo dicitur, cum Deo ambulavit, refertur ad initium ejus vitæ, quando à Jared genitus est: secundò verò idem scribitur quando de ejus raptu in celum fit mentio: Ambulavit cum Deo, & non apparuit, quia tulit eum Deus: Ut ita sit manifestum, quod in obtenta iustitia, ob quam cum Deo ambulavit in exordio vitæ, eam semper retinuit: & conservavit

Caictan. usque ad illius finem, Caictan. ait, Ad explicandum quod de inerte erat profecti in via Dei, & perseveravit proficiendo in ea semper. 39. Joan. 16. Conqueritur meus Jesus de discipulis suis apud Joan. 3. 6. n. 5. Nunc vado ad eum, qui misit me, & nemo ex vobis interrogat me, quo vadis? Veritatis Magister quomodo hoc dixit, nam si textum superiorem reputamus, antecederet Petrus de hoc Dominum rogat. Joan. 13. n. 16. Domine quo vadis? & Thomas etiam c. 14. p. 5. Domine nescimus quo vadis, & quomodo possumus viam scire? si discipuli Magistrom de via consulunt, quo pacto potest stare hoc Discipulos de hac re non interrogasse? Euthymius exilimat, illud Apostolos semel, & non verò iterum interrogasse, ac proinde nihil omnino rogasse. Oportuit eos iterum de hoc rogasse: Ac si vellet Euthymius, quod tunc rectè aliquid fieri videretur in negotio spirituali, quod non semel sit, sed quod iterum ac sæpe fit; nam qui rem semel aggreditur, & languet nec ultra pergit, ut adducat ad umbilicum, nihil omnino egisse videtur.

Rogasse non videtur, qui inter rogasse non proficit.

Resuscitatur filia Archifsynagogi.

QUESTIO VIII.

Quare cum Christus D. cum Archifsynagogo pergit ad suscitandam filiam, in itinere sanat mulierem à fluxu sanguinis?

40. Textus. Hoc c. 9. n. 18. ait D. Matthæus: Ecce princeps unus accessit, & adorabat eum, dicens: Domine filia mea modo defuncta est: quod est explicatum tom 2. in Evangelic. 19. per 16. quæst. nunc verò adde. Principes sæculi, superbia turbidi, tumore inflati, omnes contemunt; ac si egerint, valde humiles, ac urbanos se exhibent, & si necesse est, ad genua provolvuntur, utpote in hoc Archifsynagogo: nam dum Christus iret cum illo, occurrit mulier, quæ sanguinis fluxum patiebatur, de qua egimus duabus superioribus quæstionibus, quæ ut scribit D. Lucas 8. n. 46. Accessit retro, & tetigit fimbriam vestimenti eius, & confestim stetit fluxus sanguinis. Citius impetravit sanitatem manus tangentis, quàm lingua hujus principis deprecantis.

41. Dum Christus cum Archifsynagogo vadit, accessit mulier sanguinis fluxu laborans, quæ sanata est, quod miraculum videretur publicatum à Christo dicente mulieri, fides tua te salvam fecit: quod publicatum est, non ad plausus vanè captandos, sed ad magnam eruditionem nostram, ut notat noster D. Cyrillus in Cate-na. Non ambitione gloria, non dimisit latere divina virtutis ostensionem, qui multoties præceperat tacere sua miracula; sed quia spectabat ad utilitatem eorum, qui vocabantur per fidem: & postea subdit, Insuper principem synagoga persuadebat indubitanter credere, quod à laqueis mortis eriperet filiam. Et Theophylactus ait: Dominus volens mulieris fidem omnibus manifestam fieri, ut imitatores ejus fierent, & Jurum majorem spem de salute filie Sylicira in Evang. Tom. VI.

sua capere, quod clam factum erat manifestat. Sed quid conducit sanitas à fluxu sanguinis, ad indubitanter credendam resurrectionem puellæ, cum multò majus videatur esse resurrectio mortui, quàm cessatio fluxus sanguinis? De hac muliere notat Evangelista, Erat in fluxu sanguinis ab annis duodecim: Et adeo difficile est, morbos jam radicatos, ac in naturam versos curare, ut salus mulieris ab inveterato morbo, esset efficac argumentum ad fidem præstandam resurrectionis puellæ modo defunctæ: Principem synagoga persuadebat indubitanter credere, quod à laqueis mortis eriperet filiam suam: ac si facilius foret mortuum ad vitam revocare, quàm morbum antiquitate invisceratum expellere.

Nabuchodonosori duæ magnæ visiones mytteriorum plenæ objectæ sunt. Vidit statuam magnam, & altam, quæ componebatur ex auro, argento, ære, ac ferro; tamen levi tactu unius lapilli tota corruit, periit, & in pulverem reversa est: Abscisus est lapis de monte sine manibus: & percussus staturam in pedibus ejus ferreis, &c. Et redacta est quasi in favillam asiva arca, qua rapta sum à vento: Daniel. 2. num. 34. 35. Vidit etiam, & secundò arborem magnam & altam, cujus rami par universam terram dispergebantur. Et ecce Vigil, & Sanctus de celo descendit: clamavit fortiter, & sic ait: Succidite arborem, & præcidite ramos ejus: excutite folia ejus, & dispergite fructus ejus: Daniel. 4. num. 10. & 11. Iam statua, quàm arbor significabant Nabuchodonosorem, ut est communis interpretatio D. Hieronymi, Ruperti, Bedæ, & aliorum; si ergo in utraque visione idem significatio impetrator, cur ad prosternendum statuam unus tantum minutissimi lapidis jactus sufficiens invenitur? At verò ad arborem destruendam tot, & tanta adhibentur fortiter, ac voce magna clamat Angelus sanctus, ac Vigil de celo: Succidite arborem, & præcidite ramos, ejus excutite folia, & dispergite fructus: Cur ergo tantum negotium est in prosternenda arbori, tam verò facile in statua? statua tantum superficialiter tangebatur terram, pedibusque tantum ei inhærebatur. At arbor, amplas, & dilatatas radices in viscera habebat per intima, & corda terræ, ut inde discas, quod si peccator leviter sit in peccatis, facile unius vocis jactu inde expellitur, ac ad penitentiam succumbit: At verò si jam sit inveterata consuetudine, & annosa antiquitate radicatus, multa, & alia requiruntur, tanquam vox, & fertum divini roboris, seu auxilii ad præcindenda corda.

QUESTIO IX.

Quare Christus D. dicit puellam dormientem, cum esset mortua, & inde circumstantes irrident?

43. Textus. A It D. Matth. n. 2. Cum Christus venisset in domum principis: Dicebat, non est mortua puella, sed dormit. & deridebant eum: Quod latè explicavi citato c. 29. q. 13. & 14. & ibi latè explicavi, quo sensu Christus D. dixerit non

non est mortua puella, cum revera esset mortua: deinde multas solutiones dedi, quia quamvis secundum naturam esset mortua, non tamen sibi ipsi, utpote vero Deo, cui omnia vivunt. Adde nunc.

44. Ecce præclara, & ingens liberalitas magni principis plura dat, quam dicit, ac evulgat: dicit puellam dormientem, cum revera esset mortua, dicit à somno excitari, cum eam è mortuis ad vitam revocaret. Tres Angelos sub habitu peregrinorum ad hospitium invitat Abrahamus, & ait: *Ponam buccellam panis, & confortate cor vestrum, & postea transibitis*: Genes. 28. num. 5. & cum ad hospitium acquievisset, præparavit magnum convivium; nam mandavit Saræ tria lata similia commiscere, hoc est magnam copiam panis; nam juxta multos Doctores per tria lata denotantur centum, & octo libræ, & de pane optimo. Nam similia farinæ triticeæ pars purissima & præstantissima est, quæ communiter vocatur flos, & medulla farinæ; simulque præparavit vitulum tenerimum, & optimum, butyrum, lac, & alia; quibus sanè ad magnas delicias, & lautum prandium, nil poterat esse apios: quomodo ergo solum offert buccellam panis, cum tot, & tanta essent in animo præparanda? Vir magnus exigua, & tenuia dicit; maxima tamen, & splendida præstat. Lippomanus ait: *Non promittit justus splendidas vestes, non pretiosa condimenta, sed buccellam panis pollicetur; ad robur virium pancula spondet, magna autem præstat: sic omnis dignus, ac liberalis hospes, attenuat verbis officii impensas, etiam si pretiosa producat.*

Magnus vir exigua dicit, præclara & astat.

Lippoman.

45. Cum Christus D. procedit ad miraculum faciendum, ait: *Recedite, non est mortua puella, sed dormit, & deridebant eum.* Maxime inquirendum est, quare Christus D. tam grande patraturus miraculum, ut se Deum ostenderet, mortuos ad vitam revocans, se tunc derideri permittit? & deridebant eum: Cum sciebat Paulus ad Galatas 6. n. 7. *Deus non irideatur*: tanquam sit elogium proprium Dei non irideri. Cur ergo Christus D. tantam irisionis contumeliam non increpat, ac à se excludit; sed ab illa miraculum inchoat? D. Chrysol. homil. 32. ita scribit: *Et deridebant eum. Non autem increpavit derisionem, ut & ipsa derisio, demonstratio fiat mortis: quia enim multoties, postquam facta sunt miracula, non credunt homines, antea eos convincit propriis responsionibus.* O arcana tanti miraculi apud homines demonstratio! & tanti miraculi ex derisione altruit probationem apud homines quidem potentissimam: Valde pronum est humanæ credulitati, opprobria aliena credere, &

illis plena mente adferri, & ideo probrosæ derisioni augustius miraculum annectitur. Nam cum Christus dixisset: *non est mortua puella, sed dormit*; & circumstantes deridebant, cum audiunt dormientem, quam certo credebant mortuam, & ita cum eam viderent in vitam evocantam, certissime credebant miraculosè resuscitatam; & ita propriis responsionibus, seu irisionibus convincuntur, certissime miraculum agnoscere, & confiteri; & ita tanti miraculi credibilitas de probro astruitur, & ideo irrisio permittitur, & non increpatur, ut ita fiat suffragium ad agnoscendam divinam Majestatem in Christo.

Ex probro ac irrisio-bilis magis miraculo.

Veniunt Magi ab Oriente ad Christum D. adorandum: *Et intrantes domum, invenerunt puerum cum Maria matre ejus, & prostraverunt adoraverunt eum; & apertis thesauris suis, obulerunt ei munera, &c.* Matth. 2. num. 11. si Magi invenissent Christum D. in regali palatio, inter pompas majestates cum magno, & amplo comitatu, & tunc ipsum adorassent, & è longinquo quærentes ad adorandum, valde mirum non esset; sed quod jacentem in stabulo inter bruta animalia, ibi cultu lætitiæ Deo debito venerentur, hoc supra omnem modum mirabile est, cum extrema paupertas, ac humilitas non minuat, sed potius amoris scintillas accendat. O supremum arcanum divinæ Sapientiæ, ut ipsa suprema abjectio fiat argumentum evidens supremæ potestatis, quæ ita Magos adducit, & testimonium fide Magorum ostendit? D. Paschas. lib. 2. in Matth. ait: *Christus invenitur in stabulo, humili veste contactus, ibi sua Divinitas irradiat, & Magorum fides adoratione, ac muneribus protestatur.*

46.

Matth. 2. Humilitas argumentum divinæ potestatis, ac Magorum fidei.

D. Paschas.

Post Resurrectionem apparet Christus suis discipulis ait illis: *Videte manus meas, & pedes meos, quia ego ipse sum*: Luc. 24. n. 39. quæ verba commentans Eusebius Emisenus ferm. in feria 3. Post Pascha, ait: *Videte manus meas, & pedes meos, quia ego ipse sum; cognoscite vulnerum cicatrices, si me nec in persona, nec in voce cognoscitis.* Dubitabant discipuli an ipse esset, qui redivivus apparebat. Tunc objicit eis vulnere cicatrices: quia si cum non agnoscebant, nec ex voce, nec ex persona, ex cicatricibus cognoscerent. Cicatrices signa sunt corporis mortalis non gloriosi, & quid habent cicatrices cum dotibus gloriosis? Cicatrices passionis vestigia, & probrosæ contumeliæ stigmata reputantur. Ecce sublime Dei consilium, quod ex probro, ac contumelia faciat argumentum ad gloriosum Resurrectionis deus comprobandum, & resplendens resurrectionis majestatis credibilitatem ex ignomina feceretur.

47. Euseb. E.

Majestas ex contumelia creditur.

CAPUT X.

T convocatis duodecim discipulis suis, dedit illis potestatem spirituum immundorum, ut ejicerent eos, & curarent omnem languorem, & omnem infirmitatem. 2. Duodecim autem Apostolorum nomina, sunt hæc: Primus Simon, qui dicitur Petrus, & Andreas frater ejus. 3. Jacobus Zebedæi, & Joannes frater ejus; Philippus, & Bartholomæus, Thomas, & Matthæus publicanus, & Jacobus Alphæi, & Lebbæus, qui cognominatus est Thaddæus. 4. Simon Cananæus: & Judas Iscariotes, qui & tradidit eum. 5. Hos duodecim misit Jesus præcipiens eis, dicens: In viam gentium ne abieritis, & in civitates Samaritanorum ne intraveritis. 6. Sed potius ite ad oves, quæ perierunt domus Israël. 7. Euntes autem prædicare, dicentes: Quia appropinquavit regnum cælorum. 8. Infirmos curate, mortuos suscite, leprosos mundate, dæmones ejicite, gratis accepistis, gratis date. 9. Nolite possidere aurum, neque argentum, neque pecuniam in zonis vestris. 10. Non peram in via, neque duas tunicas, neque calceamenta, neque virgam: dignus enim est operarius cibo suo. 11. In quacunque autem civitate, aut Castellum intraveritis, interrogate quis in ea dignus sit: & ibi manete donec exeat. 12. Intrantes autem in domum, salutate eam, dicentes: pax huic domui. 13. Et si quidem fuerit domus illa digna, veniet pax vestra super eam: si autem non fuerit digna, pax vestra revertetur ad vos. 14. Et quicumque non receperit vos, neque audierit sermones vestros, exuntes foras de domo vel civitate illa, excutite pulverem de pedibus vestris. 15. Amen dico vobis, tolerabilis erit terra Sodomorum, & Gomorrhæorum indie judicii, quam illi civitati. 16. Ecce ego mitto vos, sicut oves in medio luporum. Estote ergo prudentes sicut serpentes, & simplices sicut columbæ. 17. Cavete autem ab hominibus. Tradent enim vos in Conciliis, & in Synagogis suis flagellabunt vos. 18. Et ad præsides, & ad reges ducemini propter me in testimonium illis, & gentibus. 19. Cum autem Tradent vos, nolite cogitare quomodo, aut quid loquamini: dabitur enim vobis in illa hora quid loquamini. 20. Non enim vos estis qui loquimini, sed spiritus Patris vestri, qui loquitur in vobis. 21. Tradet autem frater fratrem in mortem, & pater filium, & insurgent filii in parentes: & morte eos afficient. 22. Et eritis odio omnibus hominibus propter nomen meum. qui autem perseveraverit usque in finem, hic salvus erit. 23. Cum autem persequerentur vos in civitate ista fugite in aliam. Amen dico vobis, non consummabitis civitates Israël, donec veniat filius hominis. 24. Non est discipulus super magistrum, nec servus super Dominum suum. 25. Sufficit discipulo ut sit sicut magister ejus: & servo sicut Dominus ejus. Si patrem familias Beelzebub vocaverunt, quanto magis domesticos ejus? 26. Ne ergo timueritis eos. Nihil enim est operum, quod non reveletur: & occultum, quod non sciatur. 27. Quod dico vobis in tenebris, dicite in lumine, & quod in aure auditis, prædicare super tecta. 28. Et nolite timere eos qui occidunt corpus, animam autem non possunt occidere: sed potius timere eum qui potest, & animam, & corpus perdere in gehenam. 29. Nonne duo passeris asservant: & unus ex illis non cadet super terram sine patre vestro? 30. Vestri autem capilli capitis omnes numerati sunt. 31. Nolite ergo timere: multis passeribus meliores estis vos. 32. Omnis ergo, qui confitebitur me coram hominibus, confitebor & ego eum coram patre meo, qui in cælis est. 33. Qui autem negaverit me coram hominibus manibus: negabo & ego eum coram patre meo qui in cælis est. 34. Nolite arbitrari, quia pacem venerim mittere in terram: non veni pacem mittere, sed gladium. 35. Veni enim separare hominem adversus patrem suum: & filiam adversus matrem suam: & nurum adversus socrum suam. 36. Et inimici hominis, domestici ejus. 37. Qui amat patrem aut matrem plusquam me, non est me dignus, & qui amat filium, aut filiam super me, non est me dignus. 38. Et qui non accipit crucem suam, & sequitur me, non est me dignus. 39. Qui invenit animam suam, perdet illam: & qui perdidit animam suam propter me, inveniet eam. 40. Qui recipit vos, me recipit, & qui me recipit, recipit